

dorpspaspoort

Beneden-Leeuwen

deel B van Dorpskwaliteitsplan West Maas en Waal

Colofon

Titel: Dorpspaspoort Beneden-Leeuwen
Deel B van Dorpskwaliteitsplan West Maas en Waal

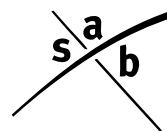
Opdrachtgever: Gemeente West Maas en Waal

Contactpersoon: Mevr. H. (Hennie) den Boer

Projectteam: Medewerkers gemeente West Maas en Waal
Medewerkers SAB
Medewerkers Gelders Genootschap

Projectnummer: 150371

Status: Vastgesteld door de gemeenteraad op 24 januari 2019

SAB
Frombergdwarstraat 54
Postbus 479, 6800 AL Arnhem

T: 026-3576911
I: www.sab.nl
E: info@sab.nl

Gelders Genootschap
Zypendaalseweg 46
Postbus 68, 6800 AB Arnhem

T: 026-4421742
I: www.geldersgenootschap.nl
E: info@geldersgenootschap.nl

Gemeente
West
Maas en
Waal

dorpspaspoort

Beneden-Leeuwen

deel B van Dorpskwaliteitsplan West Maas en Waal

Voorwoord

In dit dorpspaspoort laten we zien wat in ruimtelijk opzicht typisch Beneden-Leeuwen is. Waarom zijn we hier in Beneden-Leeuwen en niet in één van de andere acht kernen in de gemeente? We beschrijven vijf thema's:

- » een levendig dorpshart
- » samenleven met de Waal
- » voor iedereen een woning die goed bij hem past
- » van alle kanten goed bereikbaar
- » niet vies van hard werken

Per thema lichten we toe waarom dit typisch Beneden-Leeuwen is en laten we zien hoe de cultuurhistorische ontwikkeling van Beneden-Leeuwen hiervoor heeft gezorgd. Vervolgens belichten we per thema een aantal ruimtelijke opgaven waar we in de komende jaren mee aan de slag gaan. We geven spelregels die specifiek van toepassing zijn op Beneden-Leeuwen. Zo weet u wat ons ambitieniveau is en heeft u een leidraad wanneer u met één van deze opgaven te maken krijgt.

Inhoud

Hoe gebruik ik het dorpskwaliteitsplan... in 8 stappen.....	6
Dorpskwaliteitskaart: structuur- en identiteitsdragers	10
Dorpskwaliteitskaart: buurten en bebouwing.....	11
Een levendig dorpshart	12
Uitwerking a: De Zandstraat het dorpsplein	14
Uitwerking b: Entree naar het centrum	17
Samenleven met de Waal	18
Uitwerking c: De dijk	20
Uitwerking d: De wielen	24
Voor iedereen een woning die goed bij hem past	26
Uitwerking e: Woningbouw	30
Uitwerking f: Herbestemming/herontwikkeling	34
Uitwerking g: Vooroorlogse en vroeg-naoorlogse sociale woningbouw	36
Van alle kanten goed bereikbaar	38
Uitwerking h: Dorpsruit	40
Uitwerking i: Van Heemstraweg	41
Uitwerking j: Dorpsentree aan de Van Heemstraweg	43
Niet vies van hard werken	46
Uitwerking k: Herstructurering en ontwikkeling bedrijventerreinen	48
Uitwerking l: Herontwikkeling industriële panden aan de dijk	51
Uitwerking m: Samenhang in gemengd woon-werkgebied.....	54

Hoe gebruik ik het dorpskwaliteitsplan... in 8 stappen

Dit dorpspaspoort van Beneden-Leeuwen (deel B) is het vervolg op het dorpskwaliteitsplan voor de gehele gemeente West Maas en Waal (deel A). Naast dit dorpspaspoort voor Beneden-Leeuwen zijn er nog zeven andere paspoorten voor de kernen in de gemeente. In dit stappenplan leest u hoe u het dorpskwaliteitsplan gebruikt.

In deel A van dit dorpskwaliteitsplan leggen we uit hoe we tegen de ontwikkeling van onze dorpen aan kijken. We lieten zien dat onze dorpen ruimtelijke overeenkomsten hebben. Dijken, afwisselende dorpslinten en historische straatjes komen bijvoorbeeld in veel dorpen voor. We noemen dit de structuurdragers: samenhangende ruimtelijke eenheden die in meerdere dorpen voorkomen. We geven spelregels voor nieuwe ontwikkelingen binnen deze structuurdragers. Ook voor alle verschillende typen wijken, bebouwing en kleine bouwwerken geven we in deel A de spelregels.

Deel B gaat verder dan datgene wat overeenkomstig is en laat juist zien waarin de acht kernen in West Maas en Waal zich van elkaar onderscheiden. In dit dorpspaspoort van Beneden-Leeuwen beschrijven we vijf thema's die het dorp kenmerken: een levendig dorpshart, samenleven met de Waal, voor iedereen een woning die goed bij hem past, van alle kanten goed bereikbaar, niet vies van hard werken. Per thema lichten we toe waarom dit typisch Beneden-Leeuwen is en laten we zien hoe de cultuurhistorische ontwikkeling van Beneden-Leeuwen hiervoor heeft gezorgd. Vervolgens belichten we per thema een aantal ruimtelijke opgaven die zijn benoemd in de 'Structuurvisie dorpen 2025'. Dit zijn de opgaven waarmee we in de komende jaren aan de slag gaan. Zo leggen we ons ambitieniveau vast.

1. RAADPLEEG DE DORPSKWALITEITSKAART VAN UW KERN

Het dorpskwaliteitsplan is opgebouwd uit een algemeen deel (deel A), een dorpspaspoort en dorpskwaliteitskaart per kern (deel B). Voor u is de dorpskwaliteitskaart van uw kern het vertrekpunt voor uw zoektocht naar de juiste spelregels, aanbevelingen, ideeën en suggesties om uw plan vorm te geven. Deze kaart laat het gewenste streefbeeld zien met de verschillende samenhangende dorpsstructuren. U vindt de dorpskwaliteitskaart voor in het dorpspaspoort van uw kern. Zoek op de kaart de plek op waar u mee aan de slag wil om te bepalen binnen welk gebied u valt. U kunt dan ook meteen zien of u op die plek mag bouwen of dat we willen dat deze locatie groen of open blijft. Ligt uw locatie niet in een van de structuurdragers raadpleeg dan de kaart buurten en bebouwing uit het dorpspaspoort van uw kern.

1 a. UW PLAN LIGT BINNEN EEN STRUCTUURDRAGER

Heeft u plannen voor of bent u bezig met een ruimtelijke ontwikkeling in één van deze structuurdragers? Lees dan de beschrijving en spelregels van de betreffende structuurdrager in deel A en kijk op de kaart welke zichtlijnen belangrijk zijn en waar cultuurhistorisch waardevolle bebouwing staat.

1 b. UW PLAN LIGT BINNEN ÉÉN VAN DE RUIMTELIJKE OPGAVEN

Heeft u plannen voor een locatie die (deels) binnen één van de ruimtelijke opgaven ligt? Lees dan de spelregels van de betreffende uitwerking in het dorpspaspoort (deel B). Lees eerst de beschrijving van het thema waarbinnen deze uitwerking wordt gedaan, zodat u op de hoogte bent van de context.

1 c. IN ALLE ANDERE GEVALLEN

Ligt uw woning of ontwikkellocatie waar u interesse in hebt niet binnen een structuurdrager? En is deze ook niet uitgewerkt als één van de ruimtelijke opgaven? Bekijk dan de kaart met de verschillende typen buurten en bebouwing. Lees in deel A de spelregels voor het type buurt of bebouwing waarin uw gebied ligt. U zoekt dan in de tijdsperiode waarin uw huis is gebouwd. Zo weet u welke spelregels er gelden voor uw locatie. Wilt u bijvoorbeeld alleen een dakkapel, serre of reclame realiseren? Kijk dan in het hoofdstuk 'kleine bouwwerken' (deel A) wat hierbij belangrijk is.

2. LAAT U INSPIREREN DOOR HET VERLEDEN

Door het lezen van de ontstaansgeschiedenis van West Maas en Waal en uw eigen kern in het bijzonder, krijgt u meer inzicht in de ontwikkelingsgeschiedenis van uw kern. U begrijpt bijvoorbeeld beter waarom in de ene kern de wegen meer recht lopen dan in de andere kern. De woningen dichter op elkaar staan in het ene deel van de kern dan in het andere deel.

Is uw locatie aangemerkt als een cultuurhistorisch waardevol ensemble of gebouw dan leest u in 'Dorpen met een verleden' wat wij als gemeente belangrijk vinden en waar u op moet letten bij het opstellen van uw plannen. In het dorpspaspoort van uw kern vindt u de specifieke spelregels voor uw locatie.

Raadpleeg ook oude kaarten en historische foto's als bron van inspiratie voor nieuwe ontwikkelingen. Maar kijk ook goed hoe uw omgeving er nu uit ziet en hoe uw plan kan bijdragen aan het versterken van het eigen karakter van uw omgeving.

3. ZOEK DE INSPIRATIE IN UW EIGEN KERN

In het dorpspaspoort van uw eigen kern (deel B) vindt u meer achtergrond informatie over de specifieke eigenschappen die uw kern bijzonder maken. Gebruik dit als inspiratie om uw plan nog beter te laten aansluiten op de omgeving van uw plan. Is uw locatie op de kaart aangeduid met een nummer, dan vindt u hier de specifieke spelregels die belangrijk zijn bij het maken van uw plan.

4. AAN DE SLAG!

U kunt nu gaan schetsen. U kunt de verschillende bouwstenen die u verzameld hebt in de vorige stappen gebruiken om al tekenend verschillende mogelijkheden te onderzoeken. Gebruik het dorpskwaliteitsplan om te kijken of uw uitkomsten passen bij de ambities voor uw kern.

5. AANDACHT VOOR DE OMGEVING

Zorg dat u in uw plannen voldoende aandacht geeft aan de aansluiting van uw plan bij de omgeving. De inpassing van nieuwe elementen vraagt zorgvuldigheid. Geef aan hoe u om gaat met de overgangen tussen uw gebied en de burens of de openbare weg. U vindt in het dorpskwaliteitsplan ook inspiratie voor de inrichting van de buitenruimte, uw erf of erfafscheidingen. Uw plan moet immers als vanzelfsprekend passen in zijn omgeving.

Aandacht voor zorgvuldig ingepaste erfafscheidingen

6. BESPREEK UW INITIATIEF EN SCHETSPLAN MET DE GEMEENTE

Maak uw plan nog niet helemaal kant en klaar maar bespreek uw eerste bevindingen en schetsen alvast met de gemeente. We kijken dan samen met u of uw plan voldoende gebruik maakt van de spelregels en inspiratiebronnen uit het dorpskwaliteitsplan. Wij geven u aanbevelingen mee als we denken dat het plan nog beter kan aansluiten bij zijn omgeving of de gewenste ruimtelijke kwaliteit.

Voorbeeldkaart schetsplan

7. PAS UW PLAN AAN EN WERK HET VERDER UIT

Verwerk de tips en aanbevelingen van de gemeente in uw plan en maak het plan verder af.

Voorbeeldkaart uitgewerkt plan

8. VERGUNNINGEN EN BESTEMMINGSPLAN

U kunt nu uw plan indienen voor de benodigde vergunning of planologische procedure.

Dorpskwaliteitskaart | Structuurdragers en ruimtelijke opgaven

Structuurdragers

Versterken van de ruimtelijke en functionele karakteristieken

Kijk voor spelregels in deel A van het dorpskwaliteitsplan

	Dijk	Herkenbaar, groen lint
	Zijdwende	Oude kade, dwars op de rivier
	Wiel	Groene, open plek in het dorp, herinnert aan dijkdoorbraken
	Kwelkade	Kade rondom het wiel
	Vluchtheuvel	Verhoging in het landschap, beschermde bewoners en vee tegen water bij dijkdoorbraken
	Historisch lint	Het aantrekkelijke hart van het dorp met zowel oude als nieuwe bebouwing en diverse functies
	Dorpslint	Oude dorpsweg met kleinschalige woonbebouwing
	Statige laan	Ruime, groene laan met statige herenhuizen en boerderijen
	Jaren '60 laan	Groene laan met (overwegend) de kenmerkende woonbebouwing uit de jaren '60
	Landelijk lint	Entree van het dorp, afwisseling tussen open, groene plekken en bebouwing
	Van Heemstraweg	Ruime en groene weg met ruimte voor grotere gebouwen
	Plein	Aantrekkelijke ontmoetingsruimte, visitekaartje van het dorp
	Entreergebied	Verwelkomende overgang van het landschap naar het dorp
	Bestaand water	Bestaande (beduikerde) structuur versterken, zichtbaar en beleefbaar maken
	Gewenst water	Gewenste waterstructuur ontwikkelen

Uitwerkingen

Meenemen in nieuwe, ruimtelijke plannen

Kijk voor spelregels in deel B van het dorpskwaliteitsplan

- a** De Zandstraat en het Dorpsplein
- b** Entree naar het centrum
- c** De dijk
- d** De wielen
- e** Woningbouw
- f** Herbesteding/herontwikkeling
- g** Vooroorlogse en vroeg-naoorlogse sociale woningbouw
- h** Dorpsruit
- i** Van Heemstraweg
- j** Dorpsentree aan de Van Heemstraweg
- k** Herstructurering en ontwikkeling bedrijventerrein
- l** Herontwikkeling industriële panden aan de dijk
- m** Samenhang in gemengd woon-werkgebied

Cultuurhistorische waardevolle bebouwing

Koesteren, beschermen en ontwikkelen van cultuurhistorisch erfgoed

Kijk voor spelregels in deel A van het dorpskwaliteitsplan. Voor de ensembles en complexen staan aanvullende spelregels in deel B.

	Rijksmonument	Beschermd op grond van de Erfgoedwet
	Gemeentelijk monument	Beschermd op grond van de gemeentelijke Erfgoedverordening
	Karakteristiek pand	Overig pand van karakteristieke waarde
	Waardevol stedenbouwkundig ensemble	Ensembles met waardevolle historisch-ruimtelijke karakteristieken
	Waardevol sociale woningbouw-complex	Waardevolle sociale planmatige sociale woningbouw in Interbellum en wederopbouwperiode

Overige elementen en aandachtspunten

Meenemen in nieuwe, ruimtelijke plannen

-
-
-
-
-
-
-

De dorpskwaliteitskaarten zijn op groot formaat als bijlage bij dit dorpspaspoort opgenomen.

Dorpskwaliteitskaart | Buurten en bebouwing

De dorpskwaliteitskaarten zijn op groot formaat als bijlage bij dit dorpspaspoort opgenomen.

korenmolen De Wielewaal

Een levendig dorpshart

Beneden-Leeuwen is de grootste plaats binnen de gemeente West Maas en Waal. Dat is goed te merken wanneer je door het dorp loopt. De Zandstraat en het daaraan liggende Dorpsplein hebben een breed aanbod van winkels, horeca en voorzieningen en is daarmee met recht het hart van het dorp.

De Zandstraat is één van de oudste wegen van het dorp. Er liep vroeger zelfs een trambaan door Beneden Leeuwen, de lijn van Nijmegen naar Wamel. De kleine boerderijtjes en woonhuizen stonden eerst op enige afstand van elkaar, maar in de loop van de tijd zijn er tussen de bestaande gebouwen steeds nieuwe gebouwd. Daardoor ontstond een dicht bebouwingslint. Ook de molen en enkele kleine, ambachtelijke bedrijven bevonden zich in het dorps hart. De molen bepaalt ook nu nog sterk het beeld van het centrum.

Het is niet verwonderlijk dat het juist de Zandstraat is die uitgroeide tot het centrum van het dorp. Langs de weg werden gebouwen met bijzondere functies gebouwd. Denk daarbij aan het gemeentehuis, de kerk, horeca en winkelpanden. De grote rooms-katholieke kerk H. Alphonsus is een voorbeeld van zo'n imposant gebouw, dat in 1900 werd gebouwd na de vorming van de nieuwe parochies Beneden- en Boven-Leeuwen. Op de nog vrije kavels langs de Zandstraat werden enkele grote villa's gebouwd. Tegenwoordig geven juist die karakteristieke en oude gebouwen karakter aan de Zandstraat. Dat maakt het centrum van Beneden-Leeuwen niet zomaar een dorpscentrum, maar een prettige plek met een historisch tintje.

rooms-katholieke kerk H. Alphonsus

levendige terrassen aan de Zandstraat

zicht op de Zandstraat

nieuwe bebouwing aan de Zandstraat

*"Dat maakt het centrum van
Beneden-Leeuwen niet zomaar
een dorpscentrum,
maar een prettige plek met
een historisch tintje"*

zicht op de Zandstraat

villa aan de Zandstraat

Dorpsplein

Uitwerking a | De Zandstraat en het Dorpsplein

De Zandstraat vormt het levendige centrum van Beneden Leeuwen. Karakteristiek voor dit historische lint is de grote variatie aan bebouwing met veel winkels. De grote villa's op ruime groene kavels ten oosten van het dorpsplein vormen een kwaliteit om te koesteren. Binnen de variatie aan bebouwing zorgt de inrichting van de openbare ruimte voor samenhang en herkenbaarheid van het historische lint. De verblijfskwaliteit en herkenbaarheid van de pleinen aan de Zandstraat kan worden vergroot.

Deze uitwerking heeft betrekking op het historische lint de Zandstraat tussen Zijveld en Beatrixstraat. Het winkelhart bevindt zich tussen Zijveld en dorpsplein.

> STREEFBEELD VOOR DE ZANDSTRAAT

De variatie in bebouwing (grootte en bouwstijl) is karakteristiek voor de Zandstraat. Bij nieuwe ontwikkelingen is er dan ook veel mogelijk, als de bebouwing maar een dorpse uitstraling heeft. Een kap, dorpse materialen (roodbruine baksteen, witte details) en afwisseling in het gevelbeeld zorgen voor deze dorpse uitstraling. Te midden van deze gevarieerde bebouwing blijven bijzondere gebouwen als de kerk en de grote villa's op ruime kavels de 'parels' aan het lint.

Een rustig, eenduidig straatprofiel van de Zandstraat maakt het historische lint herkenbaar en zorgt voor samenhang in de variatie aan bebouwing. Bij het historische lint past een hoogwaardige materialisatie en verbijzondering van straatmeubilair. Zoek naar mogelijkheden hiervoor binnen de verkeerskundige randvoorwaarden. Pleinen, zoals het dorpsplein en het kerkplein vormen aantrekkelijke verblijfsruimtes aan de Zandstraat.

Zandstraat

Koester grote villa's op ruime kavels

Zorg voor onderscheid tussen Zandstraat en Dorpsplein

Een eenvoudig profiel zorgt voor rust bij gevarieerde bebouwing

Een plint langs de bebouwing zorgt voor samenhang en zet de bebouwing 'vast' in zijn ondergrond

Zoek naar mogelijkheden om de Zandstraat een hoogwaardige uitstraling te geven, bijvoorbeeld door het toepassen van gebakken klinkers en natuursteen

> SPELREGELS ZANDSTRAAT

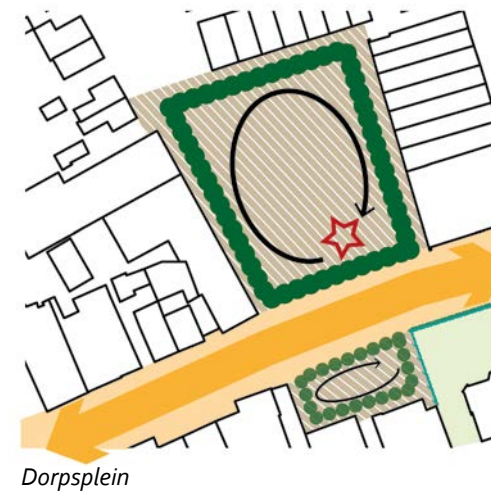
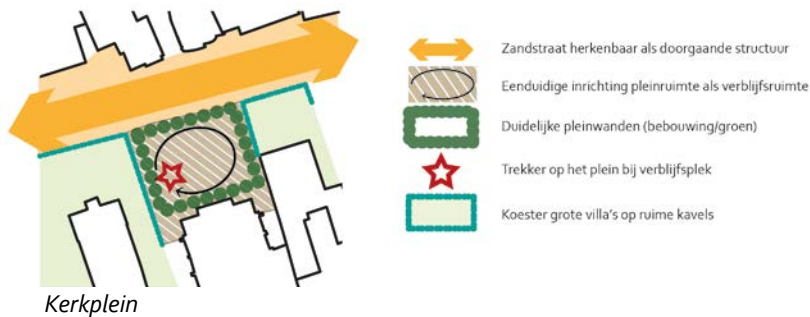
- » Koester de grote villa's op ruime groene kavels (geen extra bebouwing op de kavel)
- » Geef bebouwing een dorps-, gevarieerde uitstraling
- » Geef de Zandstraat een helder, rustig en hoogwaardig straatprofiel

Uitsnede dorpskwaliteitskaart

> AANTREKKELIJKE PLEINEN

Geparkeerde auto's in een stenige openbare ruimte bepalen nu het beeld op het dorpsplein en het kerkplein. Er is weinig ruimte om lekker te verblijven; een ijsje eten, krantje lezen of kijken naar voorbijgangers.

Natuurlijk zijn parkeerplaatsen belangrijk bij de winkels en de kerk, maar door te zoeken naar een slimme inrichting van de pleinen, kan er misschien ook ruimte ontstaan voor een aantrekkelijke groene verblijfsplek. De Zandstraat moet daarbij herkenbaar blijven als doorgaande ruimtelijke structuur.

> BOUWSTENEN PLEINEN

- » Geef het plein duidelijke pleinwanden (door bebouwing en/of groen)
- » Zoek naar mogelijkheden voor een slimme indeling van de pleinen, waardoor er meer ruimte ontstaat door groen. Maak een duidelijk onderscheid tussen parkeerplaatsen en verblijfsplekken of groen.
- » Geef elk plein een 'trekker' bij de verblijfsplek; een fontein, paviljoen, solitaire boom etc. of verwijzing naar de oude trambaan.
- » Gebruik hoogwaardige materialen.

Breng groen aan in openbare ruimte op stenige plekken: het oogt vriendelijk en aantrekkelijker

Zorg voor een 'trekker' op elk plein; een fontein, kunstwerk of paviljoen

Maak de geparkeerde auto's minder dominant door groen toe te passen

Uitwerking b | Entrees naar het centrum

De Beatrixstraat en Zijveld zijn de aanloopstraten naar het centrum. Voor de beleving van het centrum is het van belang om de kruispunten met de Zandstraat als herkenbare en uitnodigende entree van het centrum vorm te geven.

> BOUWSTENEN ENTREES

- » Zet uitnodigende bebouwing op de hoeken die zich aan alle kanten oriënteert op de openbare weg
- » Markeer de entree van het centrum in de inrichting van de openbare ruimte
- » Geef Zijveld en Beatrixstraat een andere inrichting passend bij een dorpslint

Benadruk in de inrichting van de openbare ruimte de entree naar het centrum (in dit voorbeeld een trottoir van natuursteen).

Maak straatwanden af met dorpse bebouwing, geef hoekbebouwing een overhoekse oriëntatie

> HERKENBARE ENTREES

Door op de hoeken bebouwing te situeren met een dorps uitstraling en een uitnodigend (open) karakter naar twee kanten ontstaat een aantrekkelijke entree. Een accent op één van de hoeken aan de centrumzijde kan de entree extra benadrukken. Ook iets terugliggende bebouwing met een kleine groene verblijfsplek kan de entree markeren. Groteske gebaren zoals poortgebouwen zijn in het historische lint niet wenselijk.

De inrichting van de Zandstraat tussen de Beatrixstraat en Zijveld maakt duidelijk dat je je in het centrum bevindt en dat je op de kruispunten het centrum betreedt. De Beatrixstraat en Zijveld hebben een inrichting passend bij een dorpslint, zodat de Zandstraat er als centrum echt uitspringt. De Beatrixstraat is recent gereconstrueerd.

grote Wiel

Samenleven met de Waal

Beneden-Leeuwen is ontstaan op de hogere delen van de oeverwallen langs de Waal. Dorp en rivier hebben in de loop van de eeuwen dan ook een stevige relatie opgebouwd.

De nabijheid van de Waal levert inwoners van Beneden-Leeuwen veel op. Een ommetje in de ruige uiterwaarden is zo gemaakt en op een zomerse dag wordt er op de dijk veel gefietst. Maar een relatie opbouwen gaat vaak niet zonder slag of stoot. Dat is ook nu nog in Beneden-Leeuwen zichtbaar. De dijk is verschillende malen doorgebroken. Op plaatsen waar dat gebeurde, vormden zich landinwaarts wielgaten. In Beneden-Leeuwen zijn twee wielgaten zichtbaar. Zij zijn in de loop der tijd verweven geraakt met de bebouwde omgeving, maar vormen nog altijd een groene oase in het dorp.

Achter de wielgaten werden kwelkades aangelegd: dit zijn kades die het water, dat onder de rivierdijk doorkwelt, tegenhouden. Zo komt het kwelwater in de wielen terecht. In Beneden-Leeuwen zijn de Ringkade, de Wielstraat en Bikkelen voorbeelden van zo'n kwelkade. Wie goed kijkt ziet dat de wegen nog altijd hoger liggen dan het wiel. Ook de kades die in de begintijd van de bedijking werden aangelegd zijn voor oplettenden nog herkenbaar. Het Zijveld is zo'n oude zijdwende, die nog altijd een klein beetje hoger ligt dan zijn omgeving. Juist die opvallendheden geven Beneden-Leeuwen karakter.

Waalbandijk: recreatief netwerk

bomen vormen een stevige ruggengraat langs de dijk

kruispuntjes van verschillende wegen

kleine wiel

woonboten in de nevengeul van de Waal

"De wielgaten zijn in de loop der tijd verweven geraakt met de bebouwde omgeving, maar vormen nog altijd een groene oase in het dorp"

woning onder aan de dijk

woning direct aan de dijk

groene open ruimte rondom het wiel; plek voor evenementen

schapen op de dijk

wonen aan de rivier

Uitwerking c | De dijk

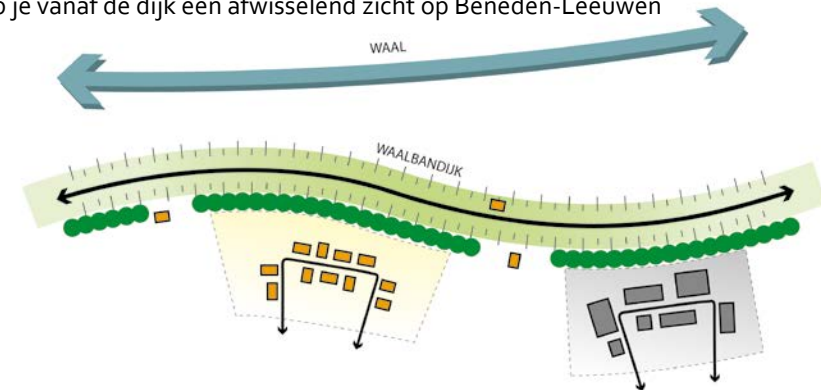
De dijk heeft in alle dorpen in West Maas en Waal een grote recreatieve waarde. Zo dichtbij het dorp de natuur ervaren; dat is toch uniek?! In ieder dorp wordt de dijk op een andere manier bij het dorp betrokken. Beneden-Leeuwen ligt met zijn rug naar de dijk; dijkhuisjes die met hun voorkant direct aan de weg grenzen zie je hier niet veel. En dat is eigenlijk ook wel fijn. Want dat zorgt ervoor dat de dijk in Beneden-Leeuwen lekker groen kan zijn. Hier zie je de dijk echt nog zoals hij ooit is bedoeld: als een stevige, robuuste waterkering.

Waalbandijk

> EEN STEVIGE RUGGENGRAAT VOOR DE DIJK

Beneden-Leeuwen ligt als het ware met zijn rug naar de dijk: de buurten en bedrijventerreinen die aan de dijk grenzen liggen zijn voornamelijk naar binnen gericht en niet naar de dijk. Dat zorgt voor lucht en ruimte rondom de dijk: de dijk heeft in Beneden-Leeuwen een 'groene voet'. Maar het feit dat veel bebouwing met de achterkant aan de dijk ligt heeft ook een keerzijde. Recreanten die over de dijk fietsen zien daardoor ook de vaak minder mooie achterkanten van bedrijfsbebouwing en een druk en rommelig geheel van achtertuinen. Een stevige 'ruggengraat' van bomen en heesters aan de binnendijkse kant is daarvoor een oplossing. Deze zorgt voor een rustiger beeld, verankert de dijk in de ondergrond én zorgt ervoor dat je blik op de dijk naar de Waal wordt getrokken. Zo'n ruggengraat hoeft natuurlijk niet langs de hele dijk te staan. Want het zicht op de wielen en op de vrijstaande woningen die met hun voorkant aan de dijk grenzen is juist een welkome afwisseling. Daar mag een opening in de bomenrij ontstaan. Zo heb je vanaf de dijk een afwisselend zicht op Beneden-Leeuwen

De verschillende buurten die aan de dijk grenzen zijn voornamelijk naar binnen gekeerd; de bebouwing ligt met de achterkant aan de dijk. Een groene ruggengraat van bomen zorgt dan voor een rustig beeld vanaf de dijk en verankert de dijk in zijn omgeving.

> HOE KAN ZO'N RUGGENGRAAT WORDEN TOEGEPAST?

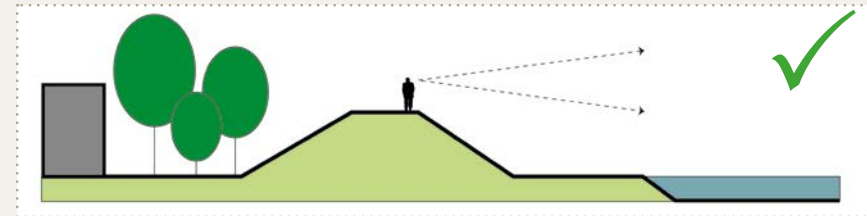
De dichte bomenrand 'verankert' de dijk in zijn omgeving; brede groene voet rondom de dijk

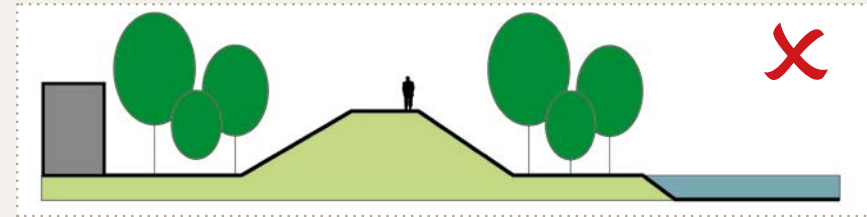
De dichte bomenrand wordt onderbroken; daardoor heb je vanaf de dijk zicht op de woningen die met hun voorkant aan de dijk staan

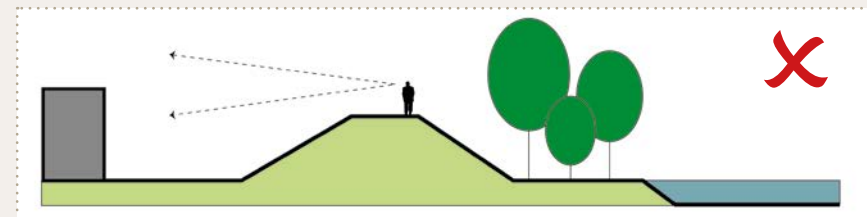
Een groene rand zou hier helpen om de dijk in zijn omgeving te verankeren. Dat zorgt ervoor dat je blik niet naar de bedrijven wordt getrokken, maar naar de Waal

Vanaf de dijk wordt je blik naar de Waal getrokken. De binnendijkse bebouwing ligt achter een groene rand.

Geen zicht op de Waal.

Je blik wordt niet naar de Waal getrokken, maar naar de binnendijkse bebouwing.

> SPELREGELS VOOR HET WESTELIJK DIJKTRACÉ

> SPELREGELS VOOR HET OOSTELIJK DIJKTRACÉ

> KNOOPPUNTEN VAN WEGEN

De dijk is onderdeel van het dorpse wegennetwerk. Verschillende zijwegen verbinden de dijk met het dorp. Om deze knooppunten meer betekenis te geven kunnen bebouwing, bomen of objecten (zoals kunstwerken) een rol spelen. Daarmee wordt iedere kruising een klein wereldje op zich. Dat vergroot de herkenbaarheid van de dijk - je rijdt en loopt duidelijk van plek naar plek.

Ook de toepassing van kleine recreatieve elementen - denk aan een uitkijkpunt, bankje of een bijzondere trap naar de uiterwaarden - versterkt de betekenis van deze knooppunten. Deel A van dit dorpskwaliteitsplan doet daar verschillende suggesties voor (zie structuurdragers - dijken).

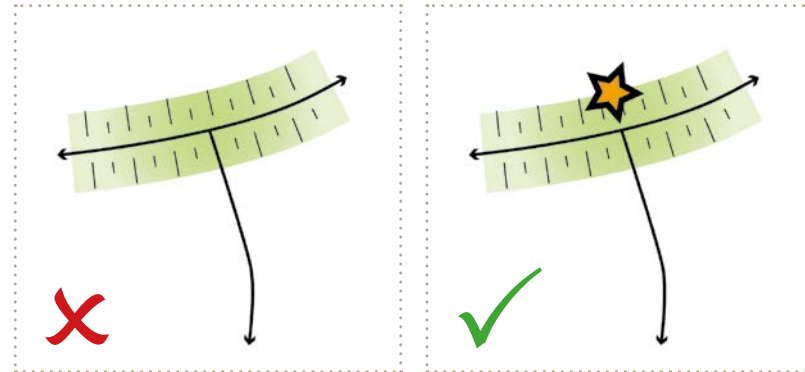

Opvallende bebouwing accentueert de kruising op de dijk.

Een kunstwerk of informatiebord kan meer betekenis geven aan een kruispunt op de dijk.

> HOE KUN JE EEN KNOOPPUNT OP DE DIJK VERSTERKEN?

Het wegenknooppunt wordt niet geaccentueerd.

Het wegenknooppunt wordt geaccentueerd.